

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

TRIDESETA I
TRIDESET I PRVA
NEDJELJA KROZ GODINU

SVI SVETI
DUŠNI DAN

LISTOPAD

Ned. 23. XXX. NEDJELJA KROZ GODINU

Misijska nedjelja; Ivan Kap., Severin

Pon.	24.	Antun M. Claret, Proklo Carigradski
Uto.	25.	Katarina Kotromanić, Krizant, Darija,
Sri.	26.	Dimitrije Srijemski, Lucijan, Marcijan
Čet.	27.	Bartol, Bartolomej, Bare, Flor, Florijan
Pet.	28.	ŠIMUN I JUDA TADEJ apostoli
Sub.	29.	Narcis, Honorat, Časlav

Ned. 30. XXXI. NEDJELJA KROZ GODINU

Marcijan, Marcel, Marsela, Klaudije

Pon.	31.	Wolfgang, Vuk, Vukmir, Kristofor
Uto.	1.	SVI SVETI
Sri.	2.	Dušni dan
Čet.	3.	Martin iz Porresa, Silvija, Berard, Ida
Pet.	4.	Karlo Boromejski, Dragutin, Drago, Dragica
Sub.	5.	Srijemski mučenici, Elizabeta, Emerik

Naslovnica:

Slika preuzeta s: <https://www.gkk.hr/>**mihael**

34/2022.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP
- sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVI. (2022.), broj 35-6 (544-5);
trideseta i trideset i prva nedjelja kroz godinu, 23. i 30.
listopada 2022.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan,
tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr
Vinko Bakula, pomoćnik kapelana,
tel.: 88 853, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

MEDITACIJA

Jeronimov dar 3

SLUŽBA RIJEČI**XXX. NEDJELJA KROZ GODINU**

ČITANJA

Carinik siđe opravdan kući svojoj,
a ne farizej 4

HOMILIJA

Ali neka bude Tvoja volja 8

Priča o dva ohola modra kamenčića 32

XXXI. NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA

Sin Čovječji dođe potražiti
i spasiti izgubljeno. 10

HOMILIJA

Zakej! 14

Priča o o obraćenju jednoga glumca 32

SVI SVETI

ČITANJA

Radujte se i kličite:
velika je plaća vaša na nebesima 16

HOMILIJA

Svi sveti 20

DUŠNI DAN

ČITANJA

Tko vjeruje u Sina ima život vječni
i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan 22

HOMILIJA

Žudnja za Bogom 26

KATEHEZA

Poniznost škola svetosti 28

SPOMENDAN

Katarina Kosača – Kotromanić 32

NAŠI POKOJNI 34

Mali vjeronaučni leksikon 38

Jeronimov dar

Pripovijeda se da je Isus pitao svetog Jeronima dok se on pred njim propetim molio:

„Jeronime, bi li ti meni nešto darovao?”

„Da, moj Gospodine, darivam ti svoje pokore koje sam u ovoj pustinji učinio iz ljubavi prema tebi. Jesi li zadovoljan?”

„Htio bih nešto više!” odvrati mu Isus.

„Pa, dobro, darivam ti sva svoja djela koja sam napisao da širim istinu i ljubav prema tebi. Jesi li zadovoljan, Isuse?”

“A zar ti ne bi imao koji ljepši dar da mi pokloniš?”, pitao je Isus dalje.

„A što ti mogu drugo darovati, o Isuse, ja, koji sam pun nevolja i grijeha?”, govorio je Jeronim već u neprilici.

“Dobro“, prihvati Isus, *„daruj mi svoje grijeha da ih još jednom mogu oprati svojom krvlju i da još jednom mogu osjetiti veselje da ti ih oprostim.”*

Prvo čitanje: Sir 35, 12-14.16-18

Molitva poniznog prodire kroz oblake.

Čitanje Knjige Sirahove

Gospodin je sudac i ne gleda tko je tko.
Nije pristran na štetu siromahovu
i sluša molitvu potlačenoga.
Ne prezire jauk siročeta
ni udovice kad izlijeva svoj bol.
Tko Boga služi svim srcem svojim,
bit će uslišan, er njegove se molbe dižu do oblaka.
Molitva poniznog prodire kroz oblake i on nema mira
dok ona ne dođe do Boga
i ne popušta dok ga Svevišnji ne pogleda,
pravedno ne presudi i pravdu ne uspostavi.

Riječ Gospodnja

Slika Boga kao nepristranog suca uokvirena je u Knjizi Sirahovoj u govor o Zakonu u prinošenju žrtava.

Prva Sirahova misao jest da je Bogu najmilija žrtva samo vršenje Zakona i življenje po njegovim zapovijedima, a kad govori o hramskim žrtvama u doslovnom smislu onda poziva na pomno vršenje propisa i na prinošenje najboljeg od najboljeg. No, s druge strane, a to je tema našega odlomka, Sirah upozorava da se Bog ne da podmititi. Nikakvo prinošenje žrtava u hramu, bez obzira koliko su brojne i skupocjene, ne mogu nadomjestiti pravednost i vršenje Zakona koji se sav može sažeti u ljubav prema Bogu i bližnjemu.

Bog stoga pokazuje osobitu naklonost prema siromasima i potlačenima te uspostavlja pravdu ondje gdje je ona narušena.

Otpjevni psalam: Ps 34, 2-3.17-19.23

Jadnik vapi i Gospodin ga čuje.

Blagoslivljat ću Gospodina u svako doba,
njegova će mi hvala biti svagda na ustima!
Nek se Gospodinom duša moja hvali,
nek čuju ponizni i nek se raduju!

Lice se Gospodnje okreće protiv zločinaca
D a im spomen zatre na zemlji.
Pravednici zazivaju i Gospodin ih čuje,
izbavlja ih iz svih tjeskoba.

Blizu je Gospodin onima koji su skršena srca,
a klonule duše spasava.
Gospodin izbavlja duše slugu svojih
i neće platiti tko god se njemu utječe.

Psalam 34 je mudrosni psalam napisan u obliku akrostiha.

Na temelju stiha »Dođite, djeco, i poslušajte me, učit ću vas strahu Gospodnjem« neki autori zaključuju da se radi o pouci koju učitelj upućuje svojim učenicima.

U odabranim redcima današnjeg otpjevnog psalma naglasak je na Božjoj ljubavi prema poniznima i pravednima.

Drugo čitanje: 2Tim 4, 6-8.16-18

Čeka me vijenac pravednosti.

Čitanje Druge poslanice sv. Pavla apostola Timoteju

Predragi:

Ja se već prinosim za žrtvu ljevanicu, prispjelo je vrijeme moga odlaska. Dobar sam boj bio, trku završio, vjeru sačuvao.

Stoga, pripravljen mi je vijenac pravednosti kojim će mi u onaj dan uzvratiti Gospodin, pravedan sudac; ne samo meni nego i svima koji s ljubavlju čekaju njegov pojavak.

Za prve moje obrane nitko ne bijaše uza me, svi me napustiše. Ne uračunalo im se! Ali Gospodin je stajao uza me, on me krijepio da se po meni potpuno razglasi poruka te je čuju svi narodi; i izbavljen sam iz usta lavljih. Izbavit će me Gospodin od svakoga zla djela i spasiti za svoje nebesko kraljevstvo. Njemu slava u vijeke vjekova! Amen!

Riječ Gospodnja

Današnje drugo čitanje sastoji se od dva odlomka koja su tematski povezana Pavlovim pogledom prema nebeskom kraljevstvu.

U prvom odlomku, Pavao govori o tome kako je svjestan kako se bliži dan njegova odlaska s ovoga svijeta. Pri tome koristi dvije slike. Najprije se uspoređuje sa žrtvom ljevanicom koja se sastojala od vina, vode ili ulja i izlijevala se na žrtvu već postavljenu na žrtvenik. Na taj način Pavao svoje životno poslanje postavlja na razinu žrtve koja ima za cilj uspostavu zajedništva čovjeka s Bogom. U drugoj slici, uspoređuje se sa sportašem koji je bio dobar boj i dovršio svoju trku. I kao što se trkač na kraju utrke ne žalosti nego se raduje nagradi koju je osvojio, tako se i Pavao na kraju svoje životne utrke veseli vijencu pravednosti kojim ga neće okruniti sudac nekih sportskih igara nego sam Gospodin.

U drugom dijelu Pavao ipak s dozom žalosti govori kako su ga za njegove prve obrane svi napustili. Vjerojatno je riječ i o prvom saslušanju u Rimu kamo je došao jer se prizvao na cara. Međutim, premda tužan zbog ostavljenosti, Pavao nije ogorčen. U tim trenucima osjetio je posebnu prisutnost Gospodina, kojemu se na taj način zapravo suobličio jer je i Krist na suđenju bio sam i ostavljen. No, to nije jedina Pavlova suobličnost Kristu. On mu je jednak i u opraštanju, jer moli da im se to ne uračuna u grijeh.

Nakon tih tvrdnji Pavlove riječi preobražavaju se u evangelizatorski hvalospjev Gospodinu koji će ga i ubuduće sačuvati od svakoga zla. A s obzirom na njegovo stanje, najveće zlo koje ga čeka jest sama smrt. No, nje se Pavao ne boji jer je uvjeren da će ga Gospodin spasiti, te da će njegov odlazak sa zemlje biti dolazak u nebesko kraljevstvo.

Evandjelje: Lk 18, 9-14

Carinik siđe opravdan kući svojoj, a ne farizej

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

U ono vrijeme:

Nekima koji se pouzdavahu u sebe da su pravednici, a druge podcjenjivahu, reče Isus ovu prispodobu:

- *Dva čovjeka uziđoše u Hram pomoliti se: jedan farizej, drugi carinik. Farizej se uspravan ovako u sebi molio:*

'Bože, hvala ti što nisam kao ostali ljudi: grabežljivci, nepravednici, preljubnici ili - kao ovaj carinik. Postim dvaput u tjednu, dajem desetinu od svega što steknem.'

A carinik, stojeći izdaleka, ne usudi se ni očiju podignuti k nebu, nego se udaraše u prsa govoreći:

'Bože, milostiv budi meni grešniku!'

Kažem vam: ovaj siđe opravdan kući svojoj, a ne onaj! Svaki koji se uzvisuje, bit će ponižen; a koji se ponizuje, bit će uzvišen.

Riječ Gospodnja

Dva su lika prispodobe o farizeju i cariniku: farizej i carinik.

Farizeji su bili vrlo pobožna židovska sljedba koja je nastojala što strože obdržavati zakonske propise. Prema svjedočanstvu Josipa Flavija bili su i izuzetno popularni među narodom i njihov je duhovni savjet bio vrlo cijenjen.

S druge strane, carinici su bili na zlu glasu već i zbog svoga posla, ali i kao suradnici strane, rimske vlasti. Usto, židovstvo ih je držalo i obredno nečistima, te se s njima nije smjelo zajedno sjesti za stol.

O farizejevu ponašanju evanđelist nam kaže samo daje molio uspravan, dok mnogo više pozornosti poklanja njegovim riječima. Iz njih se vidi daje, ne samo obdržavao Zakon, nego je pobožno vršio i one običaje koji njime nisu bili propisani, kao što su postovi dvaput tjedno. Zakon je naime zahtijevao samo post na Dan pomirenja, a farizeji su imali običaj postiti ponedjeljkom i četvrtkom. Isto tako, nije bio obavezan dati desetinu od »svega što stekne«, pa tako i od onoga što kupi, nego samo od onoga što sam proizvede. Njegova je pobožnost daleko nadilazila minimalne zahtjeve Zakona.

Carinikov je stav detaljnije oslikan. On stoji izdaleka, to jest daleko od farizeja kako ga ne bi onečistio, čime pokazuje poštovanje prema tuđim osjećajima. Usto, ne podiže oči prema Bogu, nego se u znak kajanja udara o prsa, a jedine su njegove riječi molitva grešnika koji se kaje.

Prvi i posljednji redak govore o čemu je ovdje zapravo riječ. Isus progovara, ne toliko ni o molitvi, ni o zakonskoj pobožnosti, nego o pogubnosti oholosti i opravdanju za ponizne.

Služba riječi 273/13, 261/10

Ali neka bude Tvoja volja

U ovom danu, 1. prosinca, u našim crkvama čitat će se Evanđelje po Matiji, 23. poglavlje. U ovom Evanđelju, koje je Matija napisao za svoje učenike, Matija govori o farizejima i carinikima. Farizeji su bili ljudi koji su se smatrali pravednima, a carinici su bili ljudi koji su se smatrali grešnicima. Matija govori o tome kako farizeji i carinici nisu bili oni koji su se smatrali, već oni koji su bili. Farizeji su bili ljudi koji su se smatrali pravednima, a carinici su bili ljudi koji su se smatrali grešnicima. Matija govori o tome kako farizeji i carinici nisu bili oni koji su se smatrali, već oni koji su bili.

U ovom danu, 1. prosinca, u našim crkvama čitat će se Evanđelje po Matiji, 23. poglavlje. U ovom Evanđelju, koje je Matija napisao za svoje učenike, Matija govori o farizejima i carinikima. Farizeji su bili ljudi koji su se smatrali pravednima, a carinici su bili ljudi koji su se smatrali grešnicima. Matija govori o tome kako farizeji i carinici nisu bili oni koji su se smatrali, već oni koji su bili.

Kad bismo farizeja u svemu olako osudili i smatrali pokvarenim, a carinika u svemu pohvalili, krivo bismo učinili.

Farizej nam u mnogočemu može biti uzor: ide u hram, u hramu se ne gura negdje i ne ostaje kod ulaza, ide bez straha, srama i nelagodnosti naprijed i moli. Ono što govori odgovara potpuno istini: nije ni razbojnik, ni nepravednik, ni preljubnik, drugačiji je od carinika. Ono što naglašava i to su činjenice: posti dvaput u tjednu, daje desetinu od svega što dobiva. Te dvije stvari nisu baš zanemarive i neznatne. Može li se netko od kršćana na taj način pohvaliti?

O cariniku treba slično reći, ali u drugom smislu. Sve ono zlo što se govori o njemu, istina je. On ostaje dolje na dnu, što baš nije uzorno, njegov je pogled upravljen toliko na zemaljsko, da ne može stupiti pred Boga. On se zove grješnik i to s pravom. Ubirao je za okupatore Rimljane veliki porez, izrabljivao i iscrpljivao siromašan narod, a i za sebe je prilično ostavljao. Sada moli Boga za milost, to je jedino što može učiniti.

Nameće nam se pitanje i kao vjernici čudimo se: "Kako to da je Bog uslišao i opravdao carinika, tog grešnika, a ne farizeja, pravednika i pobožnog čovjeka?" Pa zar kršćani rade krivo, pogrešno ako drže Božje zapovijedi, ako se mole i poste?

U čemu je farizej pogriješio?

Zakazao je u tome što je sebe smatrao pravednim, osobom koja je u redu, gradio je vjeru na vlastitom učinku i osobnoj zaslugi zbog vršenja Zakona, sebe je stavljao u prvi plan, u središte: ja postim, ja dajem desetinu, ja, ja i opet ja...sve je mjerio prema sebi, a ne prema Bogu, sebe je stavljao na prijestolje, a sve druge ispod sebe i konačno zahvaljivao se što nije kao taj carinik. Daje si za pravo da prosuđuje i osuđuje druge, a iz toga izbija religiozna nadutost i oholost, on zapravo ne treba Boga jer Bog nema - drži - problema s njim. "Svaki koji se uzvisuje, bit će ponižen, a koji se ponizuje, bit će uzvišen" (Lk 18,14).

Carinik je svjestan svoje udaljenosti od Boga, okreće se gore prema Njemu, svjestan je svojih slabosti i grijeha i moli Ga za milosrđe. - Žrtva Bogu duh je raskajan, srce raskajano, ponizno, Bože, nećeš prezreti (Ps 51,19).

U svakom od nas živi i farizej i carinik,

<https://www.theursulines.org/>

ovisi o okolnostima. Dobro je da se držimo Božjih zapovijedi, da se molimo i postimo, ali je loše ako se izdižemo nad druge. Tada je to očiti znak da ne ispunjavamo zapovijed ljubavi: Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem..., a blišnjega svoga kao samoga sebe! Da je farizej ljubio carinika pokraj sebe, tada bi molio za njega, ali on nema nijedne lijepe riječi, naprotiv!

S druge strane, loše je kad - kao carinik - izrabljujemo i pljačkamo druge, kad činimo nepravdu. Potrebno je doći pred Boga: "Oče, grješnik sam, smiluj mi se, oprosti mi!" S takvim ćemo stavom radosno i opravdano izići iz Božjeg hrama sa željom da popravimo štetu koju smo nanijeli bližnjemu.

Nitko me ne voli

"Nitko me ne voli", reče Mali Princ i sakrije rukama lice.

"Voliš li ti ikoga?" upita Lisica.

"Volim svoju ružu, ali...", reče Mali Princ i zastane.

"Bit ćeš siguran da voliš kad budeš mogao reći: 'Ne možeš napraviti ništa da te prestanem voljeti!'" reče Lisica.

"Ljudi su često nesretni", nastavi Lisica, *"kažu: 'Nitko me ne voli.' Ali, zapravo, oni su ti koji ne vole nikoga. To je baobab koji im je zarobio srce."*

"Da, baobab je takav: ako ga zapustiš, nikad ga se više ne možeš osloboditi", složi se Mali Princ.

"Kad čuješ riječi: 'Nitko te ne voli!' koje ti šapuću zli vjetrovi, i osjetiš da ti baobab svojim korijenjem probada srce, sjeti se onih koje voliš; dozovi najbolje otkucaje srca koje si imao za ljubljene i vjetrovi će utihnuti – zasjat će sunce i osušiti korijenje", reče Lisica.

"Ja zaista volim svoju ružu", reče Mali Princ i pogleda prema zvijezdama. *"Ne možeš napraviti ništa da te prestanem voljeti!"* reče, a na licu mu se pojavi osmijeh.

Priča o dva ohola modra kamenčića

Dva kamenčića ništa veća od kestena ležala su mirno na pjeskovitoj obali gorskoga potočića.

Oko njih bijaše na tisuće drugoga maloga i velikog kamenja, no oni bijahu posebni, jer su bili tamnoplave boje.

Kad bi ih obasjale sunčeve zrake, zablistali bi kao da su u vodu pali s plavih nebeskih visina. Svjesni svoje ljepote, pred ostalima su se šepirili od jutra do večeri. Sažalno su promatrali ostale sive, bijele, crvenkaste, šarene, pjegave kamenčiće.

“Mi smo djeca neba, držite obavezni razmak!” vikali bi kad bi im se koji od tih običnih kamenčića približio. “Plave smo krvi i ne družimo se s vama!” Bijahu to dva ohola i nepodnošljiva kamenčića.

Danima su razmišljali o tome što bi sve postali kad bi ih pronašao kakav čovjek.

“Stavili bi nas u ogrlicu s ostalim dragocjenostima kao što smo i sami.”

“Blistali bismo na prstu neke otmjene dame.”

“Možda i u kruni nizozemske kraljice.”

“Na kravati princa od Walesa.”

“Čeka nas kraljevski život...”

“Luksuzni hoteli, morska krstarenja, svečanosti, plesovi, primanja...”

“Stići ćemo u Katmandu...”

Jednoga jutra, dok su se sunčeve zrake kupale u pjeni između stijena, ljudska ruka dospjela je u potok i posegnula za plavim kamenčićima.

“Zbogom, narode!” povikaše uglas. *“Mi putujemo!”*

Završili su u kartonskoj kutiji zajedno s ostalim obojenim kamenčićima.

“Samo za neko vrijeme!” rekoše sigurni u svoju besprijekornu ljepotu.

Potrajalo je to međutim i dulje nego su očekivali. Dva kamenčića povlačila su se amo-tamo iz kutije u kutiju, često odmjeravani, ispitivani hrapavim prstima, dok nisu ostali posljednji u kutiji.

Na kraju ih je ona gruba ruka pokupila i tresnula o zid gdje su se skrasili u hrpi pijeska i strašno ljepljiva cementa.

“Hej, polako! Mi smo plemenita roda!” vikali su plavi kamenčići, no dvije su ih lopate gurnule još dublje u cement.

Plakali su, vikali, prijetili, ali pomoći nije

Marko Ivan Rupnik, *Krist Kraj*, <https://tabor.hr/>

bilo. Dva plava kamenčića završili su nepovratno u cementnom zidu. Od gorčine i razočaranja poprimili su ljubičastu boju.

“Oni su obični glupani i neznalice, nisu prepoznali našu neprocjenjivu vrijednost!”

Vrijeme je polako odmicalo. Dva modra kamenčića sve su se više ljutila i smišljala kako da pobjegnu, ali kruti cement nije dopuštao ni da se pomaknu. No kamenčići se nisu dali obeshrabriti.

Sprijeteljili su se s malim vodenim mlazom koji bi od vremena do vremena potekao iznad njih. Kad su otkrili da je dobrohotan, zamoliše ga da im učini veliku uslugu.

“Prođi ispod nas i gledaj da nas odvojiš od toga prokletog zida.”

Vodeni mlaz ih poslušao, jer je uživao u tome da se zavlači u pukotine staroga zida. Drobio je sitne čestice cementa i uporno širio pukotinu. Nakon nekoliko mjeseci kamenčići su počeli plesati u svojoj udubini.

Jedne hladne i vlažne noći začuje se napokon spasonosno: Tak! Tak! Dva su kamenčića pala na zemlju klikćući:

„Napokon slobodni!”

Dok su se snalazili na zemlji, baciše

radoznavo pogled na mjesto svoga tamnovanja.

“Ooooooh!”

Blijedo mjesečevo svjetlo prodiralo je kroz veliki prozor i osvjetljavalo prekrasni mozaik. Milijuni obojenih kamenčića oblikovali su lik našega Gospodina. Bio je to najljepši Kristov lik koji su kamenčići ikada vidjeli. Njegovo lice... To predivno lice izgledalo im je pomalo čudno: Da, Isus je bio slijep, mjesto njegovih zjena ostalo je prazno!

“Ah ne!”

Dva modra kamenčića konačno su shvatila. Oni su bili Isusove zjene. Mora da su gore izgledali veličanstveno, ljudi su im se sigurno divili.

Oplakivali su gorko svoju odluku, uviđajući svu njezinu besmislenost.

Rano ujutro rastreseni sakristan stao je na dva modra kamenčića, a kako su u mraku svi kamenčići isti, pomeo ih je i bacio u kantu za smeće.

Prvo čitanje: Mudr 11, 22 – 12, 2

Ti si milostiv svima jer ljubiš sva bića.

Čitanje Knjige Mudrosti

Sav je svijet pred tobom, Gospodine,
kao zrnce praha na tezulji
i kao kaplja jutarnje rose
što se spušta na zemlju.
A ti si milostiv svemu jer možeš sve
i kroz prste gledaš na grijehe ljudima
da bi se pokajali.

Jer ti ljubiš sva bića
i ne mrziš ni jedno koje si stvorio.

Jer da si štogod mrzio,
ne bi ga ni stvorio.

A kako bi išta moglo opstojati
ako ti ne bi htio?

Ili se održati
ako ga ti nisi u život dozvao?
Ali ti štetiš, jer sve je tvoje,

Gospodaru, ljubitelju života,
i tvoj je besmrtni duh u svemu.
Blago kažnjavaš prestupnike,
koriš ih i opominješ za grijehe njihove
da se ostave zloće
i da se ufaju u tebe, Gospodine.

Riječ Gospodnja

Židovu helenističkoga razdoblja nije jasno kako to Bog dopušta napredak i rast zemalja i naroda koji mu ne žele služiti. Pisac Knjige Mudrosti svjestan je da je Bog koji je sve stvorio mogao u jednom trenutku i uništiti bezbožnu zemlju. Ipak, Bog toga nije učinio, a Izraelci su s druge strane prolazili kroz mnoge nevolje. Činilo se to kao velika nepravda. Objašnjenje se nalazi u Božjoj milostivosti i popustljivosti svim ljudima u njihovim grijesima. U temelju te popustljivosti nije Božja nebriga za svijet, nego njegova ljubav prema svim bićima.

Bog je sva bića stvorio i ni jedno ne mrzi jer sva od njega potječu. Eto razloga zašto je popustljiv i prema Egiptu i prema ostalim neprijateljima naroda: Bog je i njih stvorio, i njima je on Otac, i do njih mu je stalo. Čitav svijet pripada Bogu i on se za sav svijet brine. Za njega postoji jedinstvo svega stvorenoga koje je u njegovim očima maleno poput »zrnca praha na tezulji i kaplje jutarnje rose što se spušta na zemlju«. Božja ljubav ne može se dijeliti unutar toga jednoga jedinoga zrnca i jedne jedine kapi. Sve je to njegovo, a on je »ljubitelj života« i izvor života. Upravo zbog takva svoga odnosa prema svim stvorenjima, a još više prema svim ljudima kojima je njegov dah na osobit način udahnut, Bog, djelujući iz ljubavi, blago kažnjava prijestupnike. On ih prvo opominje i kori. To pak znači i da se vraćaju njegovoj ljubavi i životu koji im je darovao. Praštajući ljudima i narodima njihove prijestupe, Bog im omogućuje da se vrate na pravi put, da prihvate njegovu ljubav i njegovu milost i postanu vjerni. Pisac Knjige Mudrosti izlaže Božju strategiju odnosa s ljudima. To je strategija koja je čovjeku, vjerniku često nerazumljiva te bi htio da se Bog jasnije i vidljivije zauzme za dobro, za pravdu i istinu. Bog pak uvijek ima na srcu, ne želju za dokazivanjem istine, nego želju da se čovjek obrati i spasi.

Otpjevni psalam: Ps 145, 1-2.8-11.13cd-14

Blagoslivljat ću ime tvoje dovijeka, Bože, kralju moj!

Slavit ću te, Bože, kralju moj,
ime ću tvoje blagoslivljat
uvijek i dovijeka.
Svaki ću dan tebe slaviti,
ime ću tvoje hvaliti uvijek i dovijeka.

Milostiv je i milosrdan Gospodin,
spor na srdžbu, bogat dobrotom.
Gospodin je dobar svima,
milosrdan svim djelima svojim.

Nek te slave, Gospodine, sva djela tvoja
i tvoji sveti nek te blagoslivlju!
Neka kazuju slavu tvoga kraljevstva,
neka o sili tvojoj govore.

Vjeran je Gospodin u svim riječima svojim
i svet u svim svojim djelima.
Gospodin podupire sve koji posrću
i pognute on uspravlja.

S psalmom 145 započinje himnički završetak čitava Psaltira. Kao i u prvom čitanju iz Knjige Mudrosti, tako se i u ovom psalmu slavi Boga Stvoritelja koji je milosrdan prema svim svojim djelima. Smisao Božjega stvaranja nalazi se u životu, a ne u smrti te i nakon stvaranja Bog svoja stvorenja uzdržava, nosi i podupire. To se pogotovo vidi na slabima i grešnima, koje Bog ne uništava nego poziva na obraćenje.

Drugo čitanje: 2Sol 1, 11 – 2, 2

Proslavilo se ime Kristovo u vama, i vi u njemu!

Čitanje Druge poslanice sv. Pavla apostola Solunjanima

Braćo:

Uvijek molimo za vas da vas Bog učini dostojnima poziva i snažno dovede do punine svako vaše nastojanje oko dobra i djelo vaše vjere te da se proslavi ime Gospodina našega Isusa u vama i vi u njemu – po milosti Boga našega i Gospodina Isusa Krista.

A što se tiče dolaska Gospodina našega Isusa Krista i našeg okupljanja oko njega, molimo vas, braćo: ne dajte se brzo pokolebati u svom shvaćanju niti uznemiriti ni nekim duhom, ni nekom riječju, ni nekim tobože našim pismom, kao da će sad-na dan Gospodnji.

Riječ Gospodnja

Druga poslanica Solunjanima ponavlja misli i ideje Pavlove Prve poslanice Solunjanima. Tako se i nedjeljni odlomak poziva na ondje iznesenu tematiku. U Prvoj poslanici Solunjanima se kaže: »Kao što znate, svakoga smo od vas kao otac svoju djecu, poticali, sokolili i zaklinjali da živite dostojno Boga koji vas pozva u svoje kraljevstvo i slavu.« Vjernici su prema tome pozvani u Božje kraljevstvo i slavu. Riječ je o božanskim dobrima prema kojima on vodi one koje je izabrao, a kršćani su pozvani živjeti dostojno Boga. Druga poslanica Solunjanima upravlja molbu Bogu da on sâm vjernike učini »dostojnima poziva i dovede do punine« svako njihovo nastojanje oko dobra. Vidi se u tome dvostruki vidik kršćanskoga načina života. U svom nastojanju da živi u skladu s Božjim pozivom, kršćanin s jedne strane mora uložiti sve svoje sile na tom putu, a s druge strane mora prihvatiti Božju pomoć i biti svjestan da bez nje ne može ništa učiniti. Sve što kršćani vjerom čine, Bog oplemenjuje, upotpunjuje i usavršava. Takav život u skladu s Božjim pozivom, to jest u skladu s kršćanskom vjerom, proslavlja »ime Gospodina našega Isusa«. To je golema odgovornost vjernika. Ipak, ni tu ne treba zaboraviti dvostruki vidik: kršćani svojim djelovanjem proslavljaju Isusa, ali sve se to događa »po milosti Boga našega i Gospodina Isusa Krista«. Milost i zauzeto djelovanje uvijek idu zajedno. U vrijeme kad je nastala ova poslanica bilo je kršćana koji su očekivali da odmah mora doći drugi Kristov dolazak te su o tome pisali i nastojali uvjeriti i Solunjane. Očito je takav nauk imao i nekoga uspjeha jer ih apostol upozorava da se ne pokolebaju, nego da ostanu ustrajni. Iščekivanje bez sumnje ostaje aktualno, no vjernik u njemu mora biti ustrajan ne očekujući da će se sada dogoditi dolazak Gospodinov, ali opet ostajući uvijek spreman.

Evandjelje: Lk 19, 1-10

Sin Čovječji dođe potražiti i spasiti izgubljeno.

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

U ono vrijeme:

Uđe Isus u Jerihon. Dok je njime prolazio, eto čovjeka imenom Zakej. Bijaše on nadcarinik, i to bogat. Želio je vidjeti tko je to Isus, ali ne mogaše od mnoštva jer je bio niska stasa. Potrča naprijed, pope se na smokvu da ga vidi jer je onuda imao proći. Kad Isus dođe na to mjesto, pogleda gore i reče mu:

- *Zakeju, žurno siđi! Danas mi je proboraviti u tvojoj kući.*

On žurno siđe i primi ga sav radostan. A svi koji to vidješe stadoše mrmljati:

- *Čovjeku se grešniku svratio!*

A Zakej usta i reče Gospodinu:

- *Evo, Gospodine, polovicu svog imanja dajem siromasima! I ako sam koga u čemu prevario, vraćam četverostruko.*

Reče mu na to Isus:

- *Danas je došlo spasenje ovoj kući jer i on je sin Abrahamov! Ta Sin Čovječji dođe potražiti i spasiti izgubljeno.*

Riječ Gospodnja

Odlomak iz Lukina evandjelja prikazuje Isusa u Jerihonu, gradu u blizini Jordana, istočno od Jeruzalema, odakle je počinjao uspon hodočasnika prema Svetomu gradu. Kroz to putovanje Isus je više puta govorio o bogatašima koji se teško spašavaju jer se nisu spremni odreći svoga imetka. Carinici su bili na zlu glasu među narodom, ali i među vjerskim učiteljima. Isus je više puta pokazao da carinik u iskazima svoje vjere i svoga obraćenja može biti iskreniji od nekog naizvan dokazanoga vjernika. Zakej, o kojem je ovdje riječ, u isto je vrijeme i bogat i nadcarinik. Njegovo penjanje na smokvu govori mnogo o njegovu nutarnjem stavu i nutarnjoj želji. Isus tu Zakejevu nutrinu prepoznaje te odlučuje provesti dan kod njega. Bilo je to nezamislivo vjernim Židovima toga doba, a osobito onima koji su pripadali među narodom cijenjenoj farizejskoj sljedbi. Stoga svi i mrmljaju: »Čovjeku se grešniku svratio!« Isus se očito nije osvrtao na to što će ljudi reći, ili je zapravo baš zbog toga tako postupio. Zakej uzvraća na Isusovu dobrotu svojom dobrotom te polovicu svoga imanja daje siromasima i odlučuje vratiti višestruko sve što je prijevarom stekao. Zakej postaje primjer obraćena carinika kakve je Isus postavljao kao uzor vjernicima. Stoga Isus i zaključuje: »Danas je došlo spasenje ovoj kući jer i on je sin Abrahamov.« Svojim obraćenjem carinik potvrđuje da je baštinik obećanja danih praotcima.

Darko Tepert, Glas Koncila

Zakej

Evandelist Luka posvećuje posebnu pozornost temi Isusova milosrđa.

Donosi izvješća o događajima koji ističu milosrdnu Božju ljubav, koji kaže da nije došao zvati pravedne, nego grešnike.

Među tipičnim Lukinim izvješćima je i ono o obraćenju carinika Zakeja.

Na prvi se pogled situacija čini smiješnom. Zakej sjedi na drvetu i znatiželjno motri mnoštvo koje se tiska oko Isusa. Zakej se nije obazirao na to kako će drugi na to gledati; htio je vidjeti Isusa. Ali Zakej je malen. Mnoštvo ljudi mu zaklanja pogled.

Ovdje prepoznavamo sličnost s našom vlastitom situacijom. I nama može mnoštvo zakloniti pogled na Isusa. Moramo nadići mnoštvo da bismo vidjeli Isusa.

No, nije lako izdići se nad mnoštvo. Ono to ne podnosi.

Strah od mnoštva priječi nas u traženju Boga. Bojimo se što bi drugi mogli reći. Strah da ne budemo smiješni sapinje nas više nego izravan napad ili jaka kritika.

Koliko dobra ostaje neučinjeno iz straha što drugi misle, Koči nas pomisao "Što će drugi reći?" Ovaj strah rezultira mlakošću koju svi mi možemo u sebi prepoznati.

Zakej je imao hrabrosti izdići se nad mnoštvo iako su mu se vjerojatno smijali. Ali Zakej se na to nije obazirao, jer jedino o čemu se kod njega radilo bilo je: vidjeti Isusa. Ali kad je sjeo na drvo, sve se odvijalo drukčije nego je očekivao.

Isus koga nije poznavao, učini kao da je Zakeja već dugo poznavao, kao da su bili dobri prijatelji. I zaista, Zakej je bio njegov prijatelj, jer Isus je došao radi grešnih ljudi kao što je bio on.

Isus preuzima inicijativu. Obraća se čovjeku što se muči: "Danas mi je proboraviti u tvojoj kući. Zakeju, žurno siđi!"

Već godinama Zakej nije tako nešto doživio kao u ovom susretu s Isusom. Doživljava dobrotu, ljubav, ne osuđivanje nego jednostavno ljubav. To je za Zakeja bilo tako neobično da se u njegovoj nutрини moralo nešto dogoditi. I odjednom promjena je bila tu! "Evo, Gospodine, polovicu svog imanja dajem siromasima! I ako sam koga u čemu prevario, vraćam četverostruko!"

Postoje rutinske riječi, riječi bez zanosa i snage. A ovo što je Zakej sada rekao, izbilo je snažno.

Nisu to bile obične riječi; to je bila zakletva izrečena u Božjoj prisutnosti. Zakejeve su riječi proizašle iz dubine i zato su bile tako bremenite sadržajem. I Zakej je znao da je sada neopozivo prekinuo s prošlošću. Ono što je toliko puta neodlučno

pokušavao, dogodilo se najednom ovdje u ovom susretu s Isusom. Naučio je što mi svi moramo naučiti: kada u naše srce, u našu nutrinu puštamo Isusa, tada se nešto mijenja.

U jednome trenutku Zakej je prekinuo s novcem, položajem, sa svim o čemu je ovisio. U ovome je trenutku Zakej nanovo rođen zahvaljujući milosti Božjoj. Isus ga nije osudio, on ga je prihvatio takva kakav jest. To je čudo ljubavi i dobrote Božje. Zakej je ovo mogao iskusiti.

Zakej je želio susresti se s Isusom. I mi bi željeli doživjeti Isusovu prisutnost, osjetiti njegovo djelovanje. Ali zbog niskog rasta Zakej nije mogao vidjeti Isusa, a mi zbog pomanjkanja vjere, nade, ljubavi...

Zakej se popeo na drvo. Mi se trebamo izdići iznad samih sebe, pobijediti sebe, svoju prosječnost, ljudski obzir...

Ako u svoj život želimo primiti Isusa, trebali bismo mu dati, s radošću, ne samo pola naših dobara, nego nas same, našu volju, slobodu, inteligenciju, srce, osjećaje... da On raspolaže s nama i s onim što imamo - tek tada ćemo osjetiti da smo spašeni.

Tek tada možemo radosno reći: „Gospodine, evo me, sav ti se predajem!”

I crne ovce daju mlijeko i

Možda te nazivaju crnom ovcom.

Možda plešeš izvan takta.

Možda si svuda neugodan.

Možda nikom ne daješ pravo.

Možda svatko ima nešto ti prigovoriti.

Možda se i sam osjećaš kao crna ovca
možda si sam neugodan i nezgrapan.

Možda imaš nešto na sebi
što stalno bijes drugih na tebe navlači.

Možda si neko dijete briga
u tvojoj obitelji.

Možda si stvarno crna ovca.

Koliko god sebe vidiš crnim
koliko god da te drugi mogu crnim prikazati
i kad bi ti sam trebao biti
crna ovca,
onda je jedno sigurno:
i crne ovce daju mlijeko
i toplu vunu za odijelo iz godine u godinu...

Klemens Nodewald/
Preveo i uredio: Don Ivica Matulić, katolici.org

Kako je velečasni Brown doveo Sir Aleca Guinnessa u Crkvu

Sir Alec Guinness smatra se jednim od najboljih glumaca dvadesetog stoljeća. Poznat po svojoj sposobnosti tumačenja širokog spektra likova. Zapažena je njegova interpretacija Hamleta na londonskim pozornicama. Ulogama u filmovima postigao međunarodni uspjeh, kao Herbert Pocket u Velikim očekivanjima, Fagin u Oliveru Twistu, pukovnik Nicholson u Mostu na rijeci Kwai, za koju je, 1957., osvojio Oscara za najboljeg glumca, Princ Faisal u Lawrenceu od Arabije, Jevgraf u Doktoru Živagu (1965) i profesor Godbole u Putu u Indiju. Poznat je i po svom portretu lika Obi-Wan Kenobi u originalnoj trilogiji Georgea Lucasa Ratovi zvijezda, za koju je dobio nominaciju za Oscara za najboljeg sporednog glumca. Pored Oscara, on je također osvojio nagrade BAFTA, Zlatni globus za najboljeg glumca – drama i nagradu Tony. Godine 1959. Glumio je i u televizijskim serijama Tinker, Tailor, Soldier, Spy i Smiley's People .

Kraljica Elizabeta ga je 1959. proglasila vitezom.

Ipak, u svojoj autobiografiji, Blessings in Disguise, Guinness ističe svoje obraćenje na Katoličku crkvu više od uspjeha svoje glumačke karijere.

Njegovo obraćenje bilo je neobično .

Alec Guinness rođen je u Londonu 1914. Majka mu je bila Agnes Cuffe, neudata žena koja se i nije najbolje brinula o njemu. Nikad mu nije otkrila tko mu je otac, a on nikada nije saznao zašto se prezime Guinness nalazilo na njegovom rodnom listu. Do svoje šeste godine, često je dugo ostajao sam. Njegova majka stupila je u kratki brak s grubim mužem kojeg je Alec mrzio i bojao ga se. Osjetio je slobodu tek polaskom u školu. Još kao školarac otkrio je čari kazališta.

Sa šesnaest godina Guinness je primio potvrdu (krizmu) u anglikanskoj crkvi, ali potajno se deklarirao kao ateist. "Određene zgode ili izreke u Novom zavjetu", napisao je, "vratile bi me, s vremena na vrijeme, nečemu što se približilo vjerovanju, i zadržao sam stalni interes za vjerska pitanja, iako sam bio neupućen u teologiju, ali uglavnom sam se prepuštao adolescentskom cinizmu."

Guinness kao pukovnik Nicholson u filmu *Most na rijeci Kwai*, <https://www.theguardian.com/>

To "neprestano zanimanje za vjerska pitanja" navelo je mladog Guinnessa da neko vrijeme sudjeluje u prezbiterijanskom bogoslužju, ali ne zadugo. U autobiografiji je napisao da mu nije bilo ni na kraj pameti stupiti u katoličku crkvu. Govorio je da je njegova "tolerancija prema katolicima, osim ako nekoga osobno nije poznao, ograničena na suosjećajno, iako osorno" stajalište.

Guinness je napustio školu s osamnaest godina i otišao raditi kao tekstopisac za reklamnu agenciju. Nije mnogo razmišljao o vjeri, uvjeren da je to "gomila smeća, pokvarena ideja establišmenta da radnog čovjeka zadrži na njegovom mjestu." Koketirao je s komunizmom raspačavajući marksističko - lenjinističku literaturu. Posjećivao je sastanke kvekera, istraživao budizam, a zanima ga je i tarot.

Guinnessova karijera tekstopisca nije bila neuspješna, pa se okrenuo pozornici, shvativši privlačnost koju gaji od djetinjstva. Uspjeh je ubrzo došao.

Glumio je Hamleta u Old Vicu kad ga je anglikanski svećenik posjetio u njegovoj garderobi. Svećenik je uočio da Guinness u predstavi neispravno blagoslivlja. Taj se susret bio je korak prema kršćanstvu.

Jedne noći, tijekom Drugog svjetskog

rata, kad su nacisti bombardirali London, Guinness je potražio sklonište u župnika velečasnog Cyrila Tomkinsona. Brinuo se za ženu i maloljetnog sina, koji su bili u unajmljenoj kućici u Stratford-upon-Avonu. Uz čašu klareta, anglikanski svećenik Guinnessu je darovao primjerak knjige *Uvod u pobožni život* svetog Franje Saleškog i savjetovao mu da uvijek klekne pred oltarom. Guinness nije imao pojma što se misli pod "stvarnom Kristovom prisutnošću", ali činilo mu se da nije pravo vrijeme za pitanja i raspravu dok su oko njih padale bombe.

Guinness se vratio anglikanskoj vjeri i često je biciklom u mraku zimskih jutara išao u seosku crkvu kako bi se pričestio. Njegovo prijateljstvo s velečasnim Tomkinsonom smanjilo je njegov antiklerikalizam, ali ne i njegov antiromanizam. Bio je potreban velečasni Brown da započne taj proces.

Velečasni Brown jednostavan je i simpatičan katolički svećenik kojeg je izmislio G. K. Chesterton. Jedna od Guinnessovih najupečatljivijih uloga bila je uloga tog skromnog svećenika koji se bavi rješavanjem zločina. Film se snimao u zabačenom francuskom selu. Jedne večeri Guinness se, još uvijek u kostimu - svećeničkoj reverendi, vraćao u svoj stan.

Guinness kao Obi-Wan Kenobiu filmu *Zvjezdani ratovi Kwai*, <https://www.vanityfair.com/>

Neki dječčić, misleći da je svećenik, primio ga je za ruku i s povjerenjem hodao s njim.

Taj događaj dao mu je razmišljati. "Nastavljajući svoju šetnju," rekao je, "razmišljao sam da Crkva koja može pobuditi takvo povjerenje djeteta prema svećeniku, i onda kad je nepoznat, i učiniti ga tako pristupačnima, ne može biti tako pokvarena ili tako zastrašujuća kako je često prikazuju. Počeo sam se oslobađati svojih dugo usvajanih predrasuda."

Ubrzo, Guinnessov jedanaestogodišnji sin Matthew obolio je od dječje paralize te ostao paraliziran od struka prema dolje. Dječakova budućnost bila je upitna. Na kraju svakog dana rada na filmu, Guinness je na putu kući počeo svraćati u malu katoličku crkvu. Odlučio je sklopiti zavjet: ako Bog dopusti Matthewu da se oporavi, Guinness neće stajati na putu ako dječak želi postati katolik.

Srećom, Matthew se potpuno oporavio, a Guinness i njegova supruga upisali su ga u isusovačku akademiju. U dobi od petnaest godina Matthew je objavio da želi postati katolik. Guinness je održao svoj zavjet: spremno je pristao na obraćenje.

Bog je htio mnogo više. Guinness je počeo proučavati katoličanstvo. Dugo je razgovarao s katoličkim svećenikom. Povukao se u trapističku opatiju. Bio je i na

misi s Grace Kelly dok je radio na filmu u Los Angelesu. Doktrine oprosta i papine nezabludivosti usporile su ga neko vrijeme, ali njegov opis konačnog ulaska u Crkvu rekao je sve: "Nije bilo nikakvog emocionalnog preokreta, nikakve velike spoznaje, nikakvog ispravnog shvaćanja teoloških pitanja; samo osjećaj za povijest i ispravnost stvari."

Guinnessa je u Katoličku Crkvu primio biskup Portsmoutha, a dok je bio u Šri Lanki snimajući *Most na rijeci Kwai*, iznenadila ga je i supruga koja je prešla na katoličanstvo. Kao što je često slučaj s novoobraćenicima, osjećao je razdoblja dubokog mira isprekidanog fizičkim užitkom. Prisjeća se kako je jednom trčao kao luđak da posjeti Presveti Sakrament u maloj neuglednoj crkvi. Osvrćući se na tu epizodu, napisao je: "Ako je vjera uopće nešto značila, to je značilo da je cijeli čovjek ljubio, um i tijelo podjednako... Nekako sam bio uvjeren kada sam otkrio da je dobri, briljantni, razumni Ronald Knox pronašao sebe trčeći posjetiti Presveti Sakrament."

Sir Alec Guinness preminuo je 2000. godine u dobi od osamdeset šest godina, zahvalan Chestertonovom ocu Brownu koji ga je za ruku vodio u Crkvu i ozdravljenju sina.

Rita Reichardt, <https://www.catholicculture.org/>.

Stablo

U dalekoj zemlji raslo je čudesno stablo. Nitko nije znao koliko je staro. Govorilo se da je starije od zemlje. Muževi i žene pred njim su se molili. Čak su i vukovi u noćima bez mjeseca zavijali pod stablom. Nitko se nije usudio jesti njegove plodove. Izvrsni, veliki i slasni plodovi visjeli su s grana. Polovica plodova bila je otrovna, no nitko nije znao koja polovica. Jedna je strana donosila život, a druga smrt.

U zemlji je, međutim, zavládala suša i ljudi su umirali od gladi.

Jedino je to stablo bilo krcato prekrasnim plodovima. Okolni stanovnici počeli su se pod njim okupljati bojažljivo i neodlučno. Bili su strašno gladni, no nisu željeli umrijeti od trovanja. Jednoga je dana čovjek na umoru došao pod desnu stranu stabla, ubrao plod i slasno ga pojeo. Stajao je mirno, a izraz lica postajao mu je sve radosniji. Ostali su također stali pod grane s desne strane i počeli jesti slasne plodove života. Uvečer su se stanovnici toga kraja okupili na savjetovanje. Lijeva strana stabla bila je za njih ne samo beskorisna nego i opasna. Odlučiše je, dakle, odstraniti s debla. Sutradan su svi požurili pod stablo da se najedu.

Svi plodovi s desne strane bijahu popadali, ležali su na zemlji i trunuli u prašini. Među granama nije bilo ptica.

Te je noći usahlo cijelo stablo.

Sluge pristupe domaćinu pa mu reknu:

'Gospodaru, nisi li ti dobro sjeme posijao na svojoj njivi? Odakle onda kukolj?'

On im odgovori

'Neprijatelj Čovjek to učini.'

Nato mu sluge kažu:

'Hoćeš li, dakle, da odemo pa da ga pokupimo?'

A on reče:

'Ne! Da ne biste sabirući kukolj iščupali zajedno s njim i pšenicu. Pustite nek oboje raste do žetve. U vrijeme žetve reći ću žeteocima: Pokupite najprije kukolj i svežite ga u snopove da se spali, a žito skupite u moju žitnicu'«

(Mt 13,27-30).

Dobro i zlo su tajnovito pomiješani i zajedno rastu. Nijedan se čovjek ne može osloboditi temeljne odgovornosti koja izvire iz slobode koju mu je Bog darovao: mora naučiti izabrati.

Prvo čitanje: Otk 7,2-4.9-14

Vidjeh, eno velikoga mnoštva, što ga nitko ne mogaše izbrojiti, iz svakoga naroda i plemena i puka i jezika!

Čitanje Knjige Otkrivenja svetog Ivana apostola

Ja, Ivan, vidjeh drugoga jednog anđela gdje uzlazi od istoka sunčeva s pečatom Boga živoga. On povika iza glasa onoj četvorici anđela kojima bi dano nauditi zemlji i moru: »Ne uđite ni zemlji ni moru ni drveću dok ne opečatimo sluge Boga našega na čelima!« I začujem broj opečaćenih -sto četrdeset i četiri tisuće opečaćenih iz svih plemena sinova Izraelovih.

Nakon toga vidjeh: eno velikoga mnoštva, što ga nitko ne mogaše izbrojiti, iz svakoga naroda, i plemena, i puka, i jezika! Stoje pred prijestoljem i pred Jaganjcem odjeveni u bijele haljine; palme im u rukama. Viču iza glasa:

»Spasenje Bogu našem
koji sjedi na prijestolju i Jaganjcu!«

I svi anđeli, što stajahu uokolo prijestolja i starješina i četiriju bića, padoše pred prijestoljem nice, na svoja lica, i pokloniše se Bogu govoreći:

»Amen! Blagoslov i slava,
i mudrost, i zahvalnica,
i čast i moć i snaga
Bogu našem
u vijeke vjekova. Amen.«

I jedan me od starješina upita: »Ovi odjeveni u bijele haljine, tko su i odakle dođoše?« Odgovorih mu: »Gospodine moj, ti to znaš.« A on će mi: »Oni dođoše iz nevolje velike i oprali su haljine svoje i ubijelili ih u krvi Jaganjčevoj.«

Riječ Gospodnja

Nakon što je Jaganjac otvorio šesti od sedam pečata knjige koja se nalazi na Božjoj desnici, nastao je potres i započelo pretresanje zemlje i njezinih stanovnika. No, prije negoli četiri anđela naude zemlji i moru kako im je dano činiti, jedan drugi anđeo proglašava obilježavanje pečatom onih ljudi koji će biti pošteđeni, i naziva ih slugama Božjim. Tada se viđenje opečaćenih odjednom premješta na nebo, te Ivan u nebeskoj liturgiji promatra konačnu sudbinu spašenika koji odjeveni u bijele haljine stoje pred prijestoljem i pred Jaganjcem. No, ono što je osobito znakovito jest njihov broj.

Najprije se spominje stočetrdesetčetiri tisuće opečaćenih iz svih plemena Izraelovih, dvanaest tisuća iz svakoga plemena. Znajući da se broj tisuću ne upotrebljava samo u značenju precizne količine nego i općenito u značenju veoma velikog broja, onda taj ukupan broj opečaćenih ne trebamo shvatiti doslovno nego simbolično. Riječ je o mnoštvu spašenih, a to što su nabrojeni prema dvanaest plemena Izraelovih, ukazuje na svijest o ulozi izabranog naroda u povijesti spasenja.

Nakon stočetrdesetčetiri tisuće opečaćenih Ivan vidi još veliko neprebrojivo mnoštvo iz svih naroda s palmama u rukama koji pohvalnom pjesmom iskazuju istu čast Bogu i Jaganju svjedočeći Kristovu istobitnost s Bogom.

Jedan od dvadeset i četiri starješina koji sjede oko Prijestolja pita Ivana tko su oni odjeveni u bijele haljine, a Ivan mu odgovara da je riječ o onima koji su došli iz nevolje i ubijelili svoje haljine u jaganjčevoj krvi. Ta nelogična slika po kojoj crvena krv ubjeljuje haljine, već sama po sebi sugerira simboličko tumačenje. U prvom redu radi se o mučenicima koji su svojom krvlju posvjedočili za Krista, ali i onima koji su se kroz nevolje života na različite načine i u različitim okolnostima suobličili Isusu Kristu.

Otpjevni psalam: Ps 24, 1-6

Takav je naraštaj onih koji traže lice tvoje, Gospodine

Gospodnja je zemlja i sve na njoj,
svijet i svi koji na njemu žive.

On ga na morima utemelji
i na rijekama učvrsti!

Tko će uzići na Goru Gospodnju,
tko će stajati na svetom mjestu njegovu?

Onaj u koga su ruke nedužne i srce čisto:
duša mu se ne predaje ispraznosti.

On blagoslov prima od Gospodina
i nagradu od Boga, Spasitelja svoga.

Takav je naraštaj onih koji traže njega,
koji traže lice Boga Jakovljeva.

Psalam 24 pjeva o Bogu Stvoritelji i Spasitelju. Bog nije stvorio svijet i ostavio ga nego stalno poziva ljude k sebi. A na taj poziv odgovara se traženjem Božjega lica. O tome psalmist govori koristeći sliku hrama u koji hodočasnici dolaze štovati Boga i pita se tko smije prebivati na Božjoj gori. Potom daje i odgovor u kojem se za prebivanje s Bogom traži čistoća, ali ne ona obredna o kojoj postoje mnogi i sitničavi propisi, nego čistoća srca koje je sposobni vidjeti Boga.

Drugo čitanje: 1Iv 3, 1-3

Vidjet ćemo ga kao što jest.

Čitanje Prve poslanice svetoga Ivana apostola

Predragi!

Gledajte koliku nam je ljubav darovao Otac:

djeca se Božja zovemo, i jesmo.

A zato nas svijet ne poznaje

što ne poznaje njega.

Ljubljeni, sad smo djeca Božja

i još se ne očitova što ćemo biti.

Znamo:

kad se očituje, bit ćemo njemu slični

jer vidjet ćemo ga kao što jest.

I tko god ima tu nadu u njemu,

čisti se kao što je on čist.

Riječ Gospodnja

Pisac Prve Ivanove poslanice, koji je vjerojatno ugledni vjernik iz ivanovske kršćanske zajednice, nakon što je pozvao svoje čitatelje da hode u svjetlosti, sada ih poziva da žive kao djeca Božja. Odlomak što nam danas liturgija donosi kao drugo čitanje uvod je u taj dio njegove rasprave. Kršćani su ponajprije potaknuti da obrate pozornost na ljubav koju im je „darovao Otac“. Tema ljubavi Božje upravo je konstanta ivanovske misli, osobito ove Poslanice. Kasnije će to biti još više produbljeno: „U ovom je ljubav: ne da smo mi ljubili Boga, nego - on je ljubio nas i poslao Sina svoga kao pomirnicu za grijehe naše. Po tome poslanju Sina Bog je pokazao svoju ljubav, no po tome istome poslanju Sina, i vjernici postaju Božjom djecom, kao što i kaže današnji tekst: „Djeca se Božja zovemo, i jesmo“. Kao takvi, oni su bitno združeni s Bogom, a zbog toga i strano tijelo u svijetu. Kad kaže: „svijet nas ne poznaje“, pisac ove poslanice ponajprije misli na svijet kao mjesto u kojem vlada zlo, kao sve ono što je neprijateljski raspoloženo prema Bogu. I to je konstanta ivanovske misli, još od prologa Ivanova evanđelja. Svijet „ne poznaje“ Boga. U ivanovskom riječniku, poznavati je gotovo jedan od sinonima za „vjerovati“. Činjenica da su kršćani djeca Božja treba biti shvaćena u osobitoj napetosti, jer još nije očitovana njihova konačna sudbina, još se ona nije ostvarila, no kad se ostvari, vjernici će biti slični Bogu i vidjet će ga kao što jest. Sveti Pavao to bi drugim riječima rekao: „sada gledamo kroza zrcalo, u zagonetki, a tada - licem u lice! Sada spoznajem djelomično, a tada ću spoznati savršeno, kao što sam i spoznat!“. To buduće gledanje Boga, uživanje u njegovoj prisutnosti i blizini, u sličnosti njemu, sadržaj je kršćanske nade. Ta pak nada čisti, te ih čini sličnima Isusu koji je savršeno čist.

Evandjelje: Mt 5, 1-12a

Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima.

Čitanje svetoga Evandjelja po Mateju

U ono vrijeme: Isus, ugledavši mnoštvo, uziđe na goru. I kad sjede, pristupe mu učenici. On progovori i stane ih naučavati:

- *Blago siromasima duhom:*

njihovo je kraljevstvo nebesko!

Blago ožalošćenima:

oni će se utješiti!

Blago krotkima:

oni će baštiniti zemlju!

Blago gladnima i žednima pravednosti:

oni će se nasititi!

Blago milosrdnima:

oni će zadobiti milosrđe!

Blago čistima srcem:

oni će Boga gledati!

Blago mirotvorcima:

oni će se sinovima Božjim zvati!

Blago progonjenima zbog pravednosti:

njihovo je kraljevstvo nebesko!

Blago vama kad vas - zbog mene - pogrde i prognaју i sve zlo slažu protiv vas!

Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima! Ta progonili su tako proroke prije vas!

Riječ Gospodnja

Evandelist Matej svoju zbirku Isusovih blaženstava smješta unutar Govora na gori. Oko Isusa je mnoštvo, no učenici pristupaju bliže i on ih počinje poučavati. Struktura njegovih blaženstava slična je onim starozavjetnim koja su neka vrst čestitke i dobrih želja upućenih pobožnima, pravednima, mudima, uspješnima. Već prvim blaženstvom Matejeva se inačica razlikuje od one Lukine. Dok Luka govori o konkretnim siromasima, potlačenima i napuštenima, Matej nastoji progovoriti o čovjekovu nutarnjem stavu. Stoga on ne kaže samo „blago siromasima“, nego još objašnjava i da je riječ o siromasima „duhom“ (Mt 5,3). Na taj način evandelist želi naglasiti moralno siromaštvo čovjeka koji je slobodan od bilo kakva imanja, slobodan za Boga. On je slobodan od zemaljskog kraljevstva, pa je njegovo ono nebesko. Sličan je slučaj i u preostalih sedam blaženstava u kojima se uvijek, u odricanju od nekog zemaljskog dobra, dobija odgovarajuće nebesko. Posljednje, deveto blaženstvo, dočarava i situaciju zajednice u kojoj su te riječi nastale. To je zajednica koja je ili iskusila progone, ili se nalazi u neposrednoj opasnosti. I u takvoj situaciji njoj je upućeno blaženstvo: „Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima!“ (r. 11-12). Živeći u tom duhu, vjernici su istinski nasljednici starozavjetnih proroka, koje su također progonili zbog njihova nauka i života (r. 12). To je utjeha vjernicima u nevoljama u kojim žive. Znaју da ih Bog ne napušta i da im je kod njega nagrada.

Svi sveti

Svi sveti i Dušni dan, dva naoko sasvim različita blagdana, uvode nas u središte problema ljudskog postojanja, to jest u temeljnu napetost naše egzistencije između života i smrti. Glavni sadržaj oba blagdana su život i smrt. Liturgija tih blagdana nedvojbeno ukazuje na čovjekov izazov između života i smrti, između svjetla i tame. Jučer je bilo slavlje dinamične životne snage, a danas se prisjećamo duboke ljudske zabrinutosti oko smrti. Jučer je bilo govora o uskrsnuću mrtvih i o ljepoti života svetaca u raju, a danas je riječ o vječnom miru duša.

Čovjek doživljava smrt kao rastanak, kraj, prekid zajedništva i kao kaos iskustva tame, granice iskustvenoga. Nepremostivost smrti ne može se preboljeti. Konačnost smrti u nama izaziva tihu čežnju, bol, strah i ljutnju. Možda je takvo raspoloženje na ovaj dan rezultat čovjekovog razmišljanja daje trud oko uspomene i sjećanja na njega, svojevrsne besmrtnosti, zapravo uzaludno. Ja kao čovjek svjestan svoje prolaznosti, želim biti više od zrna prašine. Ne želim danas biti rođen da bih sutra već propao. Psalmi govore o čovjekovoj čežnji za vječnim. „Dani su čovjekovi kao sijeno,

cvate kao cvijetak na njivi; jedva ga dotakne vjetar i već ga nema“ (Ps 103,15-16). U svim vremenima su se ljudi prisjećali svojih mrtvih, umrlih. U antici su bili poznati obredi spomena, a i u ranom su se kršćanstvu slavili spomeni na grobovima mrtvih. Za vrijeme cvjetanja clunvevske reforme u Francuskoj u X. stoljeću uveden je blagdan Dušni dan, čije se slavlje kasnije proširilo u cijeloj Crkvi. Srednjovjekovni učitelj i veliki teolog Toma Akvinski ovako opisuje zamisao života u vječnosti: „Niti jedan bitni dio čovjeka ne pada sa smrću u ništavilo.“ Ova rečenica zrači ljepotom koja rastjeruje tmurnost ovoga dana.

„Ja sam uskrsnuće i život. Tko vjeruje u mene, živjet će ako i umre. I svatko tko živi i vjeruje u mene, neće umrijeti nikada“ (iv 11,25). Ove Isusove riječi ukazuju svima nama cilj: govor o povratku Sina Ocu. Poznati evanđeoski tekst koji nam govori o Lazarovu uskrsnuću je prasluka Isusove pobjedonosne smrti. Uskrsnuće Lazarovo je važna slika za ono što još slijedi u Evanđelju - navještaj muke, smrti i uskrsnuća Isusova. Ovo nam ukazuje na to što će nama ljudima biti darovano u našem vlastitom uskrsnuću. Naoko nevažne stvari koje nam govore o Lazaru, iznimno su važne: Betanija se nalazi u neposrednoj blizini Jeruzalema i tako upućuje na

unutarnju povezanost s Uskrsom. Razgovor Isusa i Marte ima određen slijed - riječ je o čovjekovu umiranju i njegovu uskrsnuću u Isusu Kristu. Tko vjeruje u Isusa, živjeti će. Isus vodi tužni razgovor s Martom i sam stoji pred onim o čemu govori. U tragediji smrti ostaje jedi-no znanje o tome da postoji uskrsnuće od mrtvih utemeljeno u vjeri u Onoga koji oslobađa mrtve okova smrti. Vjera je razlog nade, odlučujuće, što od nade čini sigurnost. Vjera ima razloga vjerovati Isusovoj riječi: „Ja sam uskrsnuće i život“. Isusovo pitanje Marti: „Vjeruješ li ovo?“, vrijedi za sve slušatelje Evanđelja svih vremena. „Vjeruješ li ovo?“ Vjeruješ li da je unatoč svez tvog iskustva, unatoč svih tvojih sumnji, unatoč svih mišljenja svijeta daje život jači od smrti? Vjeruješ li da Isus, koji je Krist, umije nadvladati smrt i stvoriti novi život? Ako na to mogu dati odgovor vjere: „Da! Ti si Gospodin, Sin Božji, koji je za mene uskrsnuće i život!“, tada mogu današnji dan ispunjen sumnjom, tugom i ljudskim iskustvom ograničenosti i smrti vidjeti u svjetlu jučerašnjeg blagdana Svih svetih. Tada je Dušni dan dan tuge, ali tuge koja sa stvarateljskom Božjom moći poziva u život poklanjajući nadu.

Mihalyi Szenmartony

Ti pozivaš...

Ti dah stvorenju svome ne oduzimaš,
nego ga k sebi pozivaš...
i kada sa zemlje udaljavaš – oslobađaš,
naseljavaš prostore Vječne Blizine!

Ti ne kažnjavaš, nego poučavaš.
A kada uskraćuješ, upućuješ
na pogubnost koju ljudsko oko
tek kada je prekasno vidi!

Gospodine, posve je jasno: putovi naši
svi gube se u magli neizvjesnosti
pučine koja isparava...

Jedina prava Istina
koja životu smisao nudi –
put je Tvoj, za kojim žudim!

Ivanka Brađašević

Prvo čitanje: Job 19, 1.23-27a

Ja znadem: moj Izbavitelj živi.

Čitanje Knjige o Jobu

Job progovori i reče:

O kad bi se riječi moje zapisale

i kad bi se u mjed tvrdu urezale;

kad bi se željeznim dljetom i olovom

u spomen vječan u stijenu uklesale!

Ja znadem dobro: moj Izbavitelj živi

i posljednji će on nad zemljom ustati.

A kad se probudim, k sebi će me dići:

iz svoje ću puti tad vidjeti Boga.

Njega ja ću kao svojega gledati.

Riječ Gospodnja

Nešto slično Job proživljava u svojoj nevolji. Nalazi se na pola puta svog burnog prepiranja s Bogom i u njemu ko-načno vidi tračak nade. Latinski prijevod Biblije, mnogi crkveni oci i liturgija objasnili su komplicirani hebrejski tekst te su na ovoj stranici vidjeli izrijek vjere u uskrsnuće (job 19,25a): »Znam da moj Otkupitelj živi i da ću u po-sljednji dan uskrsnuti i ponovno na sebe staviti moju kožu i u svome ću tijelu Boga vidjeti« (sveti Jeronim). Trenutač-no očitovanje Jobove vjere u uskrsnuće i život blaženstva, unatoč očaju, predstavlja uvod u objavu o uskrsnuću tijela (usp. 2 Mak 7,9). Bog je »posljednji« jer dolazi nakon lažnih branitelja koji su zapravo tužitelji (jobovi prijatelji) i On će obraniti Joba u svojoj pravednosti. Job koji se nalazi na pragu smrti osjetit će Božju oslobodilačku, ali i sudbenu snagu. Nada u kojoj Job živi prethodi konačnom susretu Boga i patnika kada će Bog dokončati svoje djelo.

Bog je za Joba »Izbavitelj« (heb. goel), odnosno osobni Bog, ali i Izbavitelj Izraelov koji je otkupio narod iz Egipta. Izraz izbavitelj je stručni izraz u izraelskom pravu (usp. Br 35,19). Izbavitelj, branitelj neće biti nitko drugi nego sam Bog, osim ako se tu ne treba gledati neki nebeski posrednik koji bi se zauzeo za Jobovu obranu i pomirio ga s Bogom (usp. 5,1; 9,32; 16,19). »Zemlja« (r. 25b) može podsjećati na grob, na poniznost i na čovjekovo trenutačno stanje. U knjizi riječ 'apar označava tugu (2,12), ljudsko stanje (4,19; 5,6), grob (7,5.21), zemlju (8,19), smrt (10,9). »Vidjeti Boga« je pridržano nevinima i pravednima, jer »bezbožnik preda nj ne može stupiti« (13,16b). Vidjeti Boga može opravdati Joba, ali ujedno podrazumijeva prijateljstvo i pomirenje.

Otpjevni psalam: Ps 27, 1.4-5.7.8b-9a.13-14

Vjerujem da ću uživati dobra Gospodnja u zemlji živih.

Gospodin mi je svjetlost i spasenje:
koga da se bojim?
Gospodin je štit života moga:
pred kime da strepim?

Za jedno molim Gospodina,
samo to ja tražim: da živim
u Domu Gospodnjem
sve dane života svoga,
da uživam milinu Gospodnju
i Dom njegov gledam.

Slušaj, Gospodine, glas moga vapaja,
milostiv mi budi, usliši me!
Lice tvoje, Gospodine, ja tražim.
Ne skrivaj lica svoga od mene!

Vjerujem da ću uživati dobra Gospodnja
u zemlji živih.
U Gospodina se uzdaj, ojunači se,
čvrsto nek bude srce tvoje:
u Gospodina se uzdaj!

»Gospodin mijе svjetlost i spasenje: koga da se bojim?« (Ps 27,1). Molitelj je svjestan toga da ga Bog poznaje u potpunosti i daje poput svjetlosti koja ga obasjava, stoga moli i teži za time da Gospodin bude uvijek uz njega. Psalam želi naglasiti činjenicu kako je Bog pun samilosti prema onima koji su za života živjeli u njegovoj milosti, ali i da izbavlja one koji se njemu utječu.

Drugo čitanje: Rim 5, 5-11

Opravedani krvlju njegovom, spasit ćemo se po njem od srdžbe.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Rimljanima

Braćo:

Nada ne postiđuje. Ta ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan! Doista, dok mi još bijasmo nemoćni, Krist je, već u to vrijeme, za nas bezbožnike umro. Zbilja, jedva bi tko za pravedna umro; možda bi se za dobra tko i odvažio umrijeti. A Bog pokaza ljubav svoju prema nama ovako: dok još bijasmo grešnici, Krist za nas umrije. Koliko li ćemo se više sada, pošto smo opravdani krvlju njegovom, spasiti po njem od srdžbe? Doista, ako se s Bogom pomirismo po smrti Sina njegova dok još bijasmo neprijatelji, mnogo ćemo se više, pomireni, spasiti životom njegovim. I ne samo to! Dičimo se u Bogu po Gospodinu našem Isusu Kristu po kojem zadobismo pomirenje.

Riječ Gospodnja

Pavao na poseban način priziva u pamet djelo koje je Krist učinio za vjernike (Rim 5,6). On je umro u određeno vrijeme za osobe koje to nisu zaslužile (»za bezbožnike«). Obilježje Kristove smrti je posebno (Rim 5,7-8). Moguće je da netko umre za pravednika (slično kao stoje netko spreman dati život za dragu osobu), ali Krist je učinio nešto stoje ljudski nepojmljivo. On je umro za nas dok smo još bili grešnici i u tome se očitovala Božja ljubav prema nama kao i Isusovo ispunjenje vršenja Božje volje.

Ljubav je moguće vršiti kroz čin pomirenja. Apostol na-glašava činjenicu da će Bog, koji nas je pomirio smrću Kristovom dok smo još bili grešnici, sada još više dok smo pomireni dovesti do spasenja. U govornom jeziku glagol »pomiriti se« (gr. katallasso) označava pomirenje između dvije osobe ili zaraćena naroda. Pomirenje proizlazi iz međusobnog dogovora ili inicijativom jedne od strana. U odnosu između Boga i čovjeka, Bog je onaj koji pomiruje sa sobom one koji su grijehom postali njegovi neprijatelji. Pomirenje je dakle čin kojim Bog mijenja čovjeka, oslobađa ga grijeha i ponovno uspostavlja mir (usp. Rim 5,1; 2 Kor 5,18-21). Pomirenje je ujedno i prvi korak prema spasenju (u tekstu izražen grčkim futurom sdzesometha: »bit ćemo spašeni«). Pavao želi reći kako se konačno spasenje odvija u osobnom susretu čovjeka s Bogom, ono je eshatološka stvarnost, ali u isto vrijeme već prisutna, jer su započela posljednja vremena (usp. Rim 13,11). Dok se pomirenje zbilo »po smrti Kristovoj«, konačno spasenje će se zbiti »po njegovu životu«. Snagom uskrsnuća su vjernici dakle postali sudionici novoga života. Zadnji redak (r. li) kaže da se vjernik snagom pomirenja može »hvaliti« u Bogu. Riječ je o hvali koja pripada onima koji su opravdani vje-rom i spremno prihvataju životne nevolje (usp. Rim 5,2-3). Posljednji redak odnosi se i na sve one kojih se današnja liturgija spominje.

Evandjelje: Iv 6, 37-40

Tko vjeruje u Sina ima život vječni i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan

Čitanje svetoga Evandelja po Ivanu

U ono vrijeme:

Reče Isus mnoštvu:

- Svi koje mi daje Otac doći će k meni, i onoga tko dođe k meni neću izbaciti; jer siđoh s neba ne da vršim svoju volju, nego volju onoga koji me posla. A ovo je volja onoga koji me posla: da nikoga od onih koje mi je dao ne izgubim, nego da ih uskrisim u posljednji dan. Da, to je volja Oca mogega da tko god vidi Sina i vjeruje u njega, ima život vječni i ja da ga uskrisim u posljednji dan.

Riječ Gospodnja

Viđenje Boga ostvaruje se postupnim vršenjem Božje vo-lje, ponajprije na osobnoj razini. Isus je već u razgovoru sa Samarijankom izjavio kako je njegova hrana vršiti volju onoga koji gaje poslao (usp. Iv 4,34). Isusovo poslanje na zemlji je privući ljude k sebi, ali to najčešće dolazi vlasti-tom ljudskom voljom, jer svi su poslani od Oca da zajedno sa Sinom čine jedno (usp. Iv 17,21-23). Isusova ljubav prema ljudima pokazana je na taj način da on sve što čini, to čini za svakoga bez obzira na razlike. Time se ne iskazuje samo njegova ljubav, nego i njegovo milosrđe. Stoga Isus govori: »Svi koje mi daje Otac doći će k meni, i onoga tko dođe k meni neću izbaciti« (r. 37). Ipak, to nije njegova volja, nego je prvotno volja onoga koji gaje poslao - Boga.

Žudnja za Bogom

Dušni dan priziva našu pažnju na najozbiljnije tajne ljudske stvarnosti. Smrt i život — te dvije misli se sažimaju u čitanjima. Pravi sadržaj ovog blagdana je žudnja za Bogom. U Evanđelju Isus nam se predstavlja kao kruh života i uvjerava nas da je Očeva volja da imamo vječni život.

U Evanđelju sveti Ivan prosljeđuje do nas Isusove umirujuće riječi da će nas uskrisiti na zadnji dan i da će nam podariti vječni život. Kod ove točke međutim, trebamo se zaustaviti. Na Dan mrtvih trebamo misliti prije svega na smrt a ne na život. Uskrs je dan uskrsnuća; Svi Sveti je blagdan vječne sreće. Dan mrtvih nije blagdan, već je podsjetnik da je smrt vrata uskrsnuća i vječnog života, koja nas neumoljivo čeka. Tomu se ne može veseliti. Nekada je misao o smrti bila prisutnija u propovijedima, isto kao i u liturgiji. Zadušnice su svećenici služili u misnom ruhu crne boje, što je upućivalo na ozbiljnost smrti. Danas o smrti govorimo rjeđe, ako ipak, onda u dosta ublaženom tonu. Članovima tugujuće obitelji nastojimo nešto reći radije o uskrsnuću, o vječnom životu, nego govoriti o ozbiljnosti smrti.

Smrt je vrlo ozbiljna stvarnost. Jedan od velikih teologa našeg doba je rekao da drži sumnjivim svaku izjavu prema kojoj se netko ne boji smrti.

Po njemu, dotični nije mnogo shvatio ni o kršćanstvu ni o smrti. Argumentirao je to na slijedeći način: »Ako je moj Gospodin, Isus Krist podnio strah od smrti, onda je smrt najtragičnija stvarnost jer je uništenje svih naših ljudskih vrijednosti. Ozbiljnost ove stvarnosti ništa ne umanjuje vjera u uskrsnuće. Promatranja upućuju na to da nije svaki vjernik u stanju prihvatiti misao o smrti s dubokom vjerom u Boga, dosta često je riječ samo o pomirenju u neumoljivu stvarnost.«

Gospodin Isus nije ukinuo smrt. Smrt je ostala nerazrješiva, zastrašujuća tajna. Ali je smrt drukčije izgledala prije Isusove smrti i uskrsnuća, a drukčije poslije. Isus nije ukinuo smrt, ali ju je ispunio novim sadržajem: putem svoje smrti unio je u smrt ljubav. Stoga je smrt, koja po sebi nema nikakvog smisla, postala takva stvarnost u koju se uselila ljubav. Zato je Dan mrtvih točka susreta života i smrti, grijeha i ljubavi, čovjeka i Božje tajne.

Tajna smrti dobiva novo značenje u svjetlu tajne Utjelovljenja: Bog se u Isusu Kristu utjelovio u svu stvarnost života, Isus

je postao jedan od nas, u svemu je dijelio našu sudbinu, sve do smrti. Isus je ušao u smrt, probio se kroz nju, i ostavio je u njoj svoju ljubav. Od Isusove smrti, u smrt se uselila ljubav i zato ljubav ima zadnju riječ. Smrt ima samo predzadnju riječ, i na žalost, nije voljna odreći se tog svog prava.

Kako da govorimo o smrti? Sveto pismo jedva govori o smrti, ali je ipak puno uputa koje možemo sažeti u pet postavki.

Prva postavka: U trenutku smrti susrećemo se s Bogom zauvijek. Stanovitu maglovitu predodžbu već imamo ovdje u životu glede toga što znači susret s Bogom. Susret s njim je radost našeg života ali i muka. Niti pri jednom iskustvu ne susrećemo se s Bogom tako, kako bi smo to željeli, budući da on ostaje nerješivom zagonetkom. Boga u ovom životu zapravo nikada nećemo prepoznati osobno, već samo putem njegovih djela. U trenutku smrti uslijediti će osobni susret s Njim i to će biti sadržaj vječne sreće.

Druga postavka: U trenutku smrti susrećemo se sa samim sobom u potpunoj iskrenosti. Otvaraju nam se oči, i sebe vidimo onakvim kakvi jesmo. Potrest ćemo se nad svojom sebičnošću, ograničenošću. Ali Božja ljubav stvorit će nam novo srce umjesto staroga, u kojemu više neće biti sebičnosti, već samo čiste ljubavi.

Treća postavka: U trenutku smrti susrećemo se s Bogom ne samo kao sa sućem, već i kao sa beskonačno milostivim Ocem. U trenutku smrti, nećemo biti u stanju bilo što zatajiti, zato će u prvi plan doći Božja besplatna opraštajuća ljubav.

Četvrta postavka: U trenutku smrti sa Bogom se susrećemo posredstvom Isusa Krista. Najuzvišeniji trenutak Isusovog života bila je njegova smrt, kada se u potpunosti povjerio Ocu. I naša smrt će biti slična Isusovoj, ali istovremeno i sasvim drukčija. I mi ćemo stupiti u smrt kroz tjeskobu i tminu straha, kako je to učinio Isus. Razlika je u tome što je sve to Isus učinio sam, a mi ćemo već ići zajedno s njim.

Peta postavka: U trenutku smrti susrest ćemo se sa svima onima koji već žive u Bogu. U smrti je najbolniji rastanak od onih koje smo voljeli. U Bogu, međutim, ponovno ćemo ih naći.

Od Adama do Isusa u Svetom pismu svaki čas se vraća misao da život nije drugo već škola za to da čovjek nauči lekciju za dobru smrt. To je važna misao. Smrt nije improvizacija, već polagana priprema za susret s Bogom. Što ćemo reći Gospodinu Bogu u trenutku naše smrti, to trebamo već sada vježbati. Isus je umro s riječima potpunog povjerenja: »Oče, u ruke Tvoje predajem duh svoj!« (Lk 23,46), ali ove riječi je izrekao još s ove strane smrti. Sveta Mala Terezija umrla je s iskazom ljubavi na usnama: »Sve je ljubav«, ali ove riječi je izrekla još s ove strane smrti. S kojim riječima na usnama bi smo željeli umrijeti? Ove riječi izrecimo već sada.

Poniznost škola svetosti

“Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima... - reče Isus te pozva svoje učenike govoreći: - Učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim” (Mt 11,25-30). Isus nas poziva da učimo od njega i - ako to budemo činili - naći ćemo spokoj dušama svojim. Evo nam recepta za sreću! U biti je jako jednostavan, kao što je i inače slučaj s velikim i važnim stvarima, ali i istovremeno jako zahtjevan. Biti ponizan znači biti poput Isusa; biti blag, skroman, za sve Bogu zahvalan.

U Svetom pismu na mnogo mjesta nalazimo kako se Bog protivi oholima a voli ponizne. Ljubav prema poniznima, skromnima, siromasima očita je svakom onom tko je barem jednom čitao Sveto pismo, osobito evanđelje. Zašto Isus voli ponizne i što je zapravo poniznost? Sama riječ kao da je iščezla iz javnog diskursa. I kad se upotrebljava više ne predstavlja jednoznačan pojam, već uključuje više značenja i to uglavnom negativnih. Najčešće ima prizvuk pokornosti.

Iako kao vrlina u kršćanstvu ima bogatu prošlost danas, međutim, kao da se radi o problematičnoj krjeposti. Ponizan čovjek u modernom društvu je neuobičajen lik. Zašto neuobičajen? Zato što su danas u trendu uspješni, samosvjesni, poduzetni, gotovo agresivni ljudi željni uspjeha, slave, prestiža...

Kakva poniznost?, reći će mnogi gotovo s prezirom. Prema komu? Svijet je danas otvoreno tržište u kojem pobjeđuju i preživljuju samo najjači, najsposobniji. Život je neprestana borba. Ritam je sve brži a zahtjevi života sve veći. Nema tu mjesta za nikakvu poniznost. Iz navedenog je sasvim razvidno kako je poniznost često percipirana kao simbol poniženja, gubitničkog mentaliteta.

Predodžbe, dakle, koje imamo o poniznosti uglavnom su iskrivljene. Skloni smo je gledati kao poniženje, pretvaranje, zatvorenost, nedostatak ambicije, pouzdanja u sebe; ili čak kao podlost nemoćnih, lukavstvo samozatajnih koji samo glume poniznost dok se ne dočepaju statusa, funkcije, moći kojoj latentno teže.

Što je zapravo poniznost? Za Hegela ona je priznanje vlastite ograničenosti. Za Nietzschea ona je izraz ropskog mentaliteta. A za nas vjernike? Za nas vjernike ona zapravo označava temeljni stav, odnos prema Bogu i ljudima. U kršćanskom smislu, dakle, poniznost nije slabost nego jakost, jasno, duhovna a ne fizička jakost. U tom smislu moglo bi smo reći sljedeće: najjači je onaj tko kleči pred Bogom - taj nema potrebe saginjati glavu ni pred kim drugim, osobito ne pred različitim silnicima.

Poniznost bi, dakle, mogli definirati, barem pokušati, kao svijest o vlastitoj ograničenosti koja se, svjesna istine o sebi, oslanja na Božju svemogućnost. Prihvatiti sebe kakav jesi i druge u njihovoj realnosti bio bi izraz tako shvaćene poniznosti. To je

<https://catholicsstrivingforholiness.org/>

u biti ono što sv. Pavao misli kad kaže „istinovati u ljubavi“.

Poniznost tako shvaćena ne degradira čovjekovo dostojanstvo, nego čovjeka čini slobodnim, otvorenim prema Bogu tako da raste do punine mjere Kristove. Ona, nadalje, nije ništa drugo nego suprotnost preuzetnosti, umišljenosti. Zato ćemo, da bi bolje upoznali poniznost, reći nekoliko riječi o njezinoj suprotnosti - oholosti. Ohole ljude, za razliku od poniznih, lako ćemo prepoznati. Brinu se samo za sebe. A ako nešto malo i pomognu drugima to će odmah razgllašavati na sva zvona, u novine, na televiziju... Sve dobro pripisuju sebi a ono loše drugima, kao da su oni predodređeni za uspjeh, a drugi za neuspjeh.

Strašno su osjetljivi na bilo kakav prigovor ili kritiku. Druge redovito preziru. Kad se i udostoje popričati s vama ta hinjena prijaznost, ta kurtoaznost bez srca, više vas vrijeđa nego veseli. Ne može se s njima pravo ni razgovarati, jer su uvijek u pravu, sve znaju, nepogrešivi su. Kupuju samo ono na čemu bi im drugi mogli zavidjeti, od mobitela, auta do kuća jer neupućenima sve to treba pokazivati njihovu veličinu. Svi takve ljude poznajemo i nisu nipošto to samo bogataši, da se ne bismo zavaravali. Oholost je mana mnogih ljudi i bogatih i siromašnih, i učenih i neučenih.

Zato nam je, da bi našli mir dušama svojim kako nas jedini naš Učitelj poučava, slijediti poniznog Krista i sv. Franju, primjerice. Sv. Franjo je svoju poniznost

pokazivao na različite načine; na primjer tako što nije htio upravljati Redom do smrti poput drugih utemeljitelja, ili tako da je izabrao sebi gvardijana samo kako bi ga mogao slušati.

Biti ponizan, nadalje, ne znači misliti loše o sebi, već misliti manje na sebe. Biti u službi Drugoga i drugoga. To znači i imati poštovanja i ljubavi prema svim ljudima, a ne samo prema onima koji su slični nama ili od kojih imamo kakve koristi.

To znači također znati darovati ali i znati i primiti dar/pomoć od drugih. Ponajprije smo u tom smislu potrebni Božje ali i ljudske ljubavi i pomoći. Stoga da bi bili ponizni prvo prema sebi trebamo biti realni. Ne umišljati si da smo ne znam tko ili što nego prihvatiti sebe sa svim onim što jesmo i nismo, što imamo i nemamo, jer samo s tim u stvari i možemo početi izgrađivati ljepši život sebi i drugima.

Naša vrijednost nije u tome što mi mislimo o sebi, niti u tome što drugi misle o nama. Naša vrijednost je u tome što Bog misli o nama. Njegov sud za nas je relevantan. Veliki smo onoliko koliko smo veliki u Božjim očima, kako bi rekao naš dragi sluga Božji fra Ante Antić. A biti velik u Božjim očima ne znači ništa drugo, nego gledati na svijet i ljude Božjim, blagim pogledom, kako je to primjerice prekrasno prikazao p. Marko Rupnik na logu Godine milosrđa.

fra Ivica Jurić

<https://franjevci-st.com/>

Katarina Kosača – Kotromanić

25. listopada

Giovanni Bellini: *Portret Katarine Kosače*, <https://www.hkv.hr/>

Katarina je rođena oko 1424. god. u Blagaju kod Mostara, u zemlji Humskoj (dio Hercegovine), kao kći velikaša Stjepana Vukčića Kosače, koji je bezobzirno i prodorno širio svoje posjede na područja bosanskog kraljevstva i njegove žene Jelene iz roda zetske kneževske kuće Balšića.

Razdoblje njezinog života obilježeno je kako vanjskim tako i unutarnjim previranjima i u Bosni i u Hercegovini. Pretenzije ugarske krune, jačanje lokalnih velikaša i neminovna osmanska opasnost s istoka stvarale su pogodne uvjete za razvoj kompleksne političke situacije na tim srednjovjekovnim područjima.

Iznutra se to područje sve više rastače vjerskim previranjima, Crkva bosanska jača, dio velikaša je prihvaća dok je jedan dio sasvim protiv nje te se zalaže za opstanak katoličke vjere.

U takvim okolnostima rasla je i učila Katarina, preposljednja bosanska kraljica koja je svojom ulogom ostala upamćena kao simbol žene, majke i kraljice kakav se

dugo nije pojavio ili nije zapisan/pronađen u povijesnim izvorima na ovim područjima.

Katarina se udala za bosanskog krstjanina (često se neispravno govori „bogumil“ ili „pataren“) Stjepana Tomaša, preposljednjeg bosanskog kralja koji će prijeći na katoličanstvo, a njegovu vjeru je prihvatila i Katarina, ostavši joj vjerna do smrti.

Kao žena Katarina je bila predana, kao majka izrazito brižna, a kao kraljica nezaobilazan politički faktor, posebno u godinama nakon smrti supruga i dolaska svog posinka, Stjepana Tomaševića na vlast.

Njezina politička uloga isticala se i u godinama nakon pada Bosne kada je surađivala s brojnim humanistima na dvorovima talijanskih gradova. Ostat će upamćena njezina nastojanja da stupi u kontakt s ugarskim dvorom. Uz njezino zalaganje te uz pomoć rimske kurije, aktivno je podupirala svoga brata Vladislava, koji je u borbi za svoje vlastite posjede u zapadnoj Bosni i Humu, iz Katarinine perspektive, vodio borbu za obnovu njezina kraljevstva.

Njezin vjerski život i duhovno napredovanje pratili su franjevci i u tome ju

osnaživali, pa je tako uskoro postala uzorna katolkinja u svakom pogledu, pomažući onima kojima je pomoć potrebna i radeći na duhovnoj izgradnji naroda. Premda sklopljen iz političkih razloga, radila je na jačanju bračnih odnosa sa svojim suprugom i s njim imala dvoje djece, Sigismunda (Šimuna) i Katarinu. Kako navode povijesni izvori, bila je izvanredna vezilja pa je svoje znanje nesebično dijelila sa ženama u Kraljevoj Sutjesci.

S druge strane, njezin život obilježila je golema tuga koja će ju pratiti do smrti u Rimu. Izgubila je supruga, svoje Bosansko kraljevstvo, a njezino dvoje djece odvedeno je u tursko ropstvo te ih više nikada nije vidjela.

Padom Bosne Katarina gubi život kakav je poznavala do tada te odlazi u Rim, a svoje posljednje godine života podredila je molitvi, aktivnom traženju i čekanju svoje djece i željom da se njezino Bosansko kraljevstvo vrati. U Rim je otputovala sa svim vladarskim obilježjima i tu završila svoj život.

Umrla je 25. listopada 1478. godine ne dočekavši povratak djece ni kraljevstva. Pokopana je, prema vlastitoj želji, u bazilici Santa Maria in Aracoeli u Rimu, gdje je često molila povjeravajući Bogu i Djevici Mariji sudbinu svoje djece i ljubljene Bosne. Oporučno svoju Bosnu ostavlja svojoj djeci, ukoliko se vrate iz ropstva i ponovno prigrle katoličku vjeru, a ako to ne učine, svoje kraljevstvo ostavlja Svetoj Stolicu.

Simbolika jedne žene i majka ocrтана je u liku kraljice Katarine Kosače Kotromanić. Premda je dio života provela u tuđini, nikada nije odustala od svoje djece, svoje Bosne i svog ljubljenog naroda. Ostala im je vjerna do smrti, a ona je ostala zapisana kao najvoljenija bosanska kraljica koja se, kao uzor poniznog života, uzima i danas, preko 500 godina od smrti.

<https://neum.online/>

Kraljičin nadgrobni spomenik

Katarini, kraljici bosanskoj, sestri Stjepana, hercega svetog Save, od poroda Jelene i doma hercega Stjepana, Tomaša, kralja Bosne, ženi, koja je živjela 54 godine i umrla u Rimu ljeta Gospodnjeg 1478, 25. dana oktobra, spomenik njenim pismom ostavljen.

A njezino pismo pisano hrvatskom ćirilicom (bosančicom) koje je stajalo u bazilici Ara Coeli do jedne obnove glasilo je ovako .

„Katarini kraljici bosanskoj Stipana Hercega od svetoga Sabe od poroda Jeline i kuće cara Stipana rođenoj Tomaša kralja bosanskog ženi koja živi godin 50 i 4 I priminu u Rimu na lito Gospodina 1478. na dni 25. oktobra Spominjak nje pismom postavljen“

NAŠI POKOJNI

REFIK PEHLIVANOVIĆ,

PU zagrebačka, 23.listopada1991.

MARIO SVJETLIČIĆ,

PU požeško - slavonska, Pakrac, 24. listopada 1991.

ŽELJKO PRTAJIN,

PU zagrebačka, Zagreb, 24.listopada1991.

EVELIN MARŽIĆ,

PU zadarska, Novo Pračno, 25.listopada1991.

BOŽIDAR ČOLIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Kukunjevac, 27. listopada 1991.

SLOBODAN ČOLIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Kukunjevac, 27. listopada 1991.

TOMA VELIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Novo Selo, 27. listopada 1991.

ŽELJKO BALALA,

PU koprivničko - križevačka, Kukunjevac, 27.listopada1991.

VLADIMIR ROJKO,

PU međimurska, Vukovar, 28.listopada1991.

BERISLAV IVOŠEVIĆ,

PU požeško - slavonska, Lipik, 29. listopada 1991.

DARKO PAVLINOVEC,

PU bjelovarsko - bilogorska, Pakrac, 30. listopada 1991.

MARKO BAN,

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 31. listopada 1991.

MARKO BLAŽEVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 31. listopada 1991.

EMIL GLAVAŠ,

PU primorsko - goranska i PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 31. listopada 1991.

MARIJAN VUČAK ,

PU varaždinska, Borovo Naselje, 31. listopada 1991.

BOŽIDAR KOŠIR,

PU međimurska, Vukovar, 1.studenoga1991.

DAMIR LEHKEC,	PU međimurska, Vukovar, 1.studenoga 1991.
MATIJA REBROVIĆ,	PU karlovačka, u službi, Ogulin, 1. studenoga 1993.
MARKO KRIZMANIĆ,	MUP, Saborsko, 2. studenoga 1991.
JOSO MATOVINA,	PU karlovačka, Saborsko, 2. studenoga 1991.
PETAR MATOVINA,	PU karlovačka, Saborsko, 2. studenoga 1991.
MARIJAN VUČIĆ,	PU primorsko - goranska, Mirkovica, 2. studenoga 1991.
DRAGUTIN FRIŠČIĆ,	PU međimurska, Vukovar, 2. studenoga 1991.
ALEN KRIZMANIĆ,	PU primorsko - goranska, Mirkovica, 2. studenoga 1991.
MARIJAN MATIŠIĆ,	PU varaždinska, Pag, 3. studenoga 1991.
SLOBODAN VUKIĆ,	PU zagrebačka, , 3. studenoga 1992.
RANKO BILOKAPIĆ,	PU požeško - slavonska, Trenkovo, u bazi SJP, 3. studenoga 1993.
ŽELJKO PRŠLJA,	PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 4. studenoga 1991.
DAMI ANDREIĆ,	PU vukovarsko - srijemska, Cerić, 5. studenoga 1991.
ZDRAVKO LEŠKOVIĆ,	PU bjelovarsko - bilogorska, Donji Daruvar, 5. studenoga 1991.
ŽELJKO LJILJANIĆ,	PU bjelovarsko - bilogorska, Donji Daruvar, 5. studenoga 1991.
IVICA PLAŽANIN,	PU bjelovarsko - bilogorska, Donji Daruvar, 5. studenoga 1991.

POČIVALI U MIRU

Mali vjeronaučni leksikon

Marko

Marko, grčki Μάρκος, latinski *Marcus*; pravo ime Ivan, hebr. johanán: Jahve se smilovao, evanđelist (Jeruzalem, oko 10 - Rim, oko 75). Sin Marije, u čijoj je kući u Jeruzalemu Isus slavio Posljednju večeru. Nećak Barnabin, s kojim je pratio apostola Pavla na njegovu prvome misijskom putovanju. Napustio Pavla i s Barnabom otišao na Cipar. Opet se pridružio Pavlu za njegova sužanjstva u Rimu, gdje je pratio i apostola Petra. Prema Petrovim je propovijedima za Rimljane napisao Evanđelje po Marku. Osnovao je crkvu u Aleksandriji i ondje umro mučeničkom smrću. Mlečani su Markove kosti 828. prenijeli u Veneciju i sagradili crkvu u njegovu čast. Štovanje se širilo i po hrvatskim krajevima (katedrale u Korčuli i Makarskoj, crkva u Zagrebu). U ikonografiji se prikazuje s lavom. Blagdan: 25. IV.

Marija Magdalena

Marija Magdalena, Marko Križevčanin (lat. Marcus Stephanus Crisinus), sv., mučenik (?, - Trnava, 1616). Studirao u Grazu i Rimu (Gregoriana), gdje se je potpisivao kao Marcus Crisinus Croata Crisiensis. Od 1616. djeluje u Ugarskoj, gdje je najprije profesor i rektor sjemeništa u Trnavi. Iste godine postaje ostrogonskim kanonikom i upraviteljem bivše benediktinske opatije Szeplaka (kraj Košića). U Košicama je upoznao dvojicu isusovaca, svojih budućih drugova, Stjepana Pongracza, rodom Mađžara, i Melhiora Grodecza, rodom Poljaka; zajedno s njima u Košicama je 1616. podnio mučeništvo od kalvinista. Relikvije su im bile pohranjene u uršulinskom samostanu u Trnavi. Štuju se, posebno u isusovačkom redu. M. K. prikazuje se kao kanonik s križem na prsima i palmom u lijevoj ruci. Spomendan: 7. IX.